

dovolená

Pobaltím křížem krážem

aneb

téměř 5 000 kilometrů tam a zase zpátky

(7.8.-18.8. 2003)

Den první – odjezd z Prahy, překročení hranic v Českém Těšíně
vešli jsme se!!!

Sraz je po jistých komunikačních problémech nakonec určen na 17:00 na Smíchovském nádraží. Včas dorazilo pouze 60 % účastníků – L, F a J. Ti se dohadují, zda nyní dorazí dříve O, nebo R. Vyhrává to O. V 17:30 ztrácíme trpělivost a voláme R, který má přijet s autem. Zjišťujeme, kde to vážně. Říká, že je tam za pět minut, ale že budeme snad muset koupit zahrádku, abychom se do auta vůbec vešli. F plaší jeho obavy a R skutečně za chvíli doráží. Otevírá kufr a ten je už skoro plný jeho věcí!!! Hlavně jídla. Jako kdybychom jeli na měsíc do divočiny – konzervy, pytlíky... Jelikož ale byli všichni ostatní rozumní co se týče objemu svých batohů, tak se po jistém větším úsilí do auta vše daří nacpat.

Po společném fotu a zfalšování potvrzení o pronájmu auta definitivně vyrazíme na cestu. Čas 18:00. Následuje úvodní zastávka na benzínové pumpě na Jižní spojnici; první řídí R. Zkušeně se vymotává z Prahy a uháníme po dálnici směr Brno. Cesta ubíhá rychle a bez problémů. Před Olomoucí bereme benzín a kocháme se při tom západem slunce. Řízení přebírá L. Po počátečním ostychu to pořádně rozjíždí. Skřípění pneumatik, nadávky na ostatní řidiče... Skoro ho nepoznáváme. Kolem 23:00 dorážíme na hraniční přechod do Českého Těšína. Je zde asi půlhodinová fronta, ve které se pohybujeme pomocí tlačení, čímž děláme ostudu. Pohraničnicka překvapuje náš požadavek na razítka, ale nakonec nám je dává. Další překvapení připraví českému celníkovi L, který ho zdraví pěkně polsky „den dobry“. I přesto se přes hranice dostáváme bez problémů.

Den druhý – příjezd do Litvy, Vilnius, Trakai

první setkání s dopravní policií, první výměna peněz a první závada na autě

V Polsku krátce po přejetí hranic se řízení ujímá F. Míříme na Varšavu po čtyřpruhové silnici bez provozu, takže to pěkně odsejpá. Velmi nepříjemná překvapení představují semaforey a přechody pro chodce uprostřed ničeho. Občas tak projíždíme na červenou a ani o tom nevíme. Také si občas nejsme jisti zda platí jednosměrný nebo obousměrný provoz. Před Varšavou sedá za volant L a za pomoci F projíždí městem relativně bez bloudění. Ráno opět dobíráme benzín a hurá na hranice. Řídí R. Asi 7 km před hranicemi začínáme předjíždět kamiony čekající ve frontě. Trochu nám to nahání obavy. Před hranicemi nás odchytává sympatická slečna a vnučuje nám litevskou zelenou kartu za 12 Euro. Polskou částí hranic projíždíme bez zastávky, zato na litevské straně je fronta. Trávíme zde asi hodinu a půl a pohybujeme se opět pomocí tlačení – jsme prostě správní ekologové. Od té doby se snažíme všechny přechody hranic uskutečnit v noci. Samotná procedura je v normě – kontrola pasů a dokladů k autu, kontrola litevské zelené karty, pár dotazů a hurá do Litvy.

První zastávka je v **Marjampoli** asi 30 km za hranicemi. Měníme peníze. Pracovnice v bance skoro nemůže F uvěřit, že chce vyměnit 200 Euro na litevskou měnu. Nakonec však k

oboustranné spokojenosti vyplácí 688 Litů a my vyrážíme do kempu u hradu Trakai. Hned za městem nás však potkává nepříjemnost v podobě dopravní policie. Staví nás kvůli překročení rychlosti. Prý jsme jeli 106 km/h. Povoleno je mimo obec 90. Policista moc anglicky neumí a R, který řídil, také moc ne, tak se jdou do policejního auta podívat na záznam. Pokuta je 100 Lt, což je 1000 Kč!!! Nakonec dostáváme turistickou slevu na 70 Lt a upozornění. Takže od té doby dodržujeme předpisy. Nebo se o to aspoň snažíme. Kolem 13:00 konečně dorážíme do kempu. Je docela luxusní, levný a prázdný. Za auto, dva stany a pět lidí na jednu noc platíme 53 Lt. Po rozdělení stanů a lehkém obědě vyrážíme do hlavního města Litvy - **Vilnius**. Asi po 10 km najíždí R neopatrně na krajnici a trochu pochroumává pravé přední kolo. Ke slovu přichází rezerva, která je našťástí v pořádku na svém místě. Po výměně kola se shodujeme na tom, že R už dnes řídit nebude. Kdo ví, co by nás ještě potkalo.

Ve Vilnius parkujeme asi kilometr od centra a vyrážíme na prohlídku města. Podle R jsou tu opravdu pěkné slečny. Na hlavní pěší zóně kupujeme pohledy. Nějak nás moc neuchvacují, ale nedá se nic dělat. Pak pokračujeme v prohlídce. Cestou zpět k autu zjišťujeme, že je tu o hodinu posunutý čas. Docela překvápko. Po dlouhém hledání také objevujeme obchod, kde kupujeme pivo a nějaké jídlo. Celkem za 15 Lt. Cestou zpět ještě navštěvujeme Trakai, nádherný hrad na ostrově kousek od kempu. Jsme tam už relativně pozdě, takže žádné inzerované návaly turistů našťástí nezažíváme. Pak se už konečně vracíme do kempu. Prázdný kemp se za dobu naší nepřítomnosti zcela zaplnil karavany. Většina z nich je velmi luxusně vybavena. Také se k nám hlásí jeden Čech, který cestuje po Pobaltí sám (ach ty ženský...) a stopem. Je celkem upovídaný, takže celkem pokecáme. Všichni až na F se jdou koupat do jezera. Pak sedíme u stanů, pijeme pivo a kecáme. Také si uvědomujeme, že jsme si v Čechách nezkontrolovali, zda máme dálniční známku. Samozřejmě, že nemáme. Celou republiku jsme přešli na feročku bez ní. Docela zajímavé zjištění. Spát jdeme brzy protože jsme unaveni po cestě.

Den třetí – Kaunas

první náznaky kolovacího systému a objev čeburekai

Budíček je v 10:00. Snídáme, balíme věci a vyrážíme do **Kaunasu**. Cestou se stavujeme u pumpy a F platí benzín pokusně kartou. Uvidíme, co pěkného mu přijde na výpisu z banky. V Kaunasu objevujeme místo k parkování hned u centra a vyrážíme na prohlídku. Pěkná pěší zóna. Hledáme informační centrum a R se při tom rafinovaně pokouší sbalit jednu blondýnu. I přes to nakonec informační centrum nacházíme. Mají však zrovna pauzu na oběd. Tak neváháme a u jednoho stánku kupujeme nějaké pečivo a hlavně čeburekai (celkem asi za 7 Lt), vše je nádherně teplé. Sedáme na lavičku, vytahujeme naši vlajku a pouštíme se do toho. První jíme čeburekai. Naprosto úžasné, mleté rybí maso v nějakém těstě. Pak koblížky, taky super. Jíme takzvaným kolovacím systémem – jeden si kousne a pošle dál... Jsme docela solidně najedeni. V infocentru potkáváme další Čechy, ti se k nám však moc nehlásí. Bereme mapu města, seznam hospod a pokračujeme v prohlídce.

Nakukujeme do kostela, kde zrovna probíhá svatba a jdeme do místního parku. Cestou míváme nějakou super důchodcovskou pařbu a stadion, kde zrovna probíhají jakési atletické závody. V parku pak nacházíme památník dvou letců, kteří zahynuli při pokusu přeletět Atlantik. L a R se s nimi nechávají zvěčnit. A zpátky do města. Chceme navštívit nějaké muzeum. Míříme ke dvěma, která nám byla doporučena v infocentru. L, R a J si vybírají muzeum čertů a O a F výstavu jednoho moderního litevského malíře spojenou s výstavou litevského umění minulosti. Všichni byli se svým výběrem spokojeni. Pak opět nakupujeme jídlo, opět za 15 Lt, a jdeme na prohlídku starého města. Velmi pěkné – hrad, kostel... Procházíme se také po nábřeží a nabíráme směr auto.

V ulici, kde parkujeme, by podle materiálů z infocentra měla být hospoda. Bohužel žádnou nenacházíme, a tak jedeme ven z centra doufajíce, že něco objevíme. Povedlo se. Objevujeme dobrou hospodu, která je prázdná až na nějakou (zřejmě podnikovou) party. Nevíme, co si vybrat k jídlu, ale nakonec volíme Užeiga-steak, nějakou uzbeckou rýži a kebab, k pití samozřejmě všichni až na L pivo. S jídlem panovala všeobecná spokojenost a všichni jsme také ochutnali od sousedů. Celková útrata činí 85 Lt. Pak už definitivně opouštíme Kaunas a hledáme místo ke spaní. Jelikož jedeme na západ, tak se cestou můžeme obdivovat nádherný západ slunce. Místo ke spaní nacházíme po sjezdu z dálnice a chvíli hledání. Je celkem luxusní, a tak rozbalujeme stany a uléháme ke spánku.

Den čtvrtý – Kurská kosa, Palanga, přejezd do Lotyšska *objev navigačních schopností R*

Kvůli sabotáži J a O vstáváme v 9:00, což je o hodinu později než jsme se domluvili. K snídani si na strom vyvěšujeme naši vlajku. Pak vyrážíme do **Klaipedy**, odkud se chceme přeplavit na Kurskou Kosu. Ve městě bloudíme. Nakonec parkujeme v přístavu pro pěší. Jdeme se projít po městě, hledáme infocentrum. Opět trochu tápeme, ale nakonec ho nacházíme. Zjišťujeme, odkud se vlastně máme přeplavit. Vracíme se k autu a jedeme do přístavu. Babče v budce platíme 30 Lt, stojíme asi hodinovou frontu a nakonec najíždíme na trajekt a vyplouváme. Plavba trvá sice pouhých pět minut, ale pro ty, co plují trajektem poprvé (R), je to obrovský zážitek. Za vstup do národního parku platíme dalších 15 Lt.

První zastávku, která stojí za to, děláme u písečných dun. Jdeme se po nich asi na hodinu projít, jsou úplně super. Plni dojmů a písku se vracíme k autu a pokračujeme k největšímu městu na Kose – **Nidě**. Zde se procházíme po pobřeží a dobíráme vodu na místním záchodě. Pak vyjíždíme kousek za město a jdeme na pláž odhodláni smočít se v moři. Velké vlny, vítr a studená voda však toto odhodláni značně nabourávají. Koupat se jdou jen L a R. Pěkný pohled, jak zápasí s vlnami a v pozadí vlaje černá vlajka signalizující zákaz koupání. Když už jsou všichni dostatečně zmrzlí, pokračujeme na vrch čarodějnic. Ten je lemován vyřezávanými sochami, z nichž některé nás inspirují natolik, že se s nimi necháváme i vyfotit. R a F zaujala především houpačka a kůň. Po této lehké procházce se už definitivně vydáváme zpět k přístavu. Ještě ve značné vzdálenosti od přístavu však narážíme na frontu, která vede – hádejte kam. Je prostě neděle. Máme tak dost času na jídlo. R mezi tím také sonduje slečny v okolních automobilech a troubí na předjíždějící řidiče. Po dvou a půl hodinách se konečně dočkáváme a trajekt nás převáží zpět na pevninu.

Vydáváme se směr **Palanga**. Myslíme si, že toto přímořské letoviště jen tak rychle projedeme. Po příjezdu však zjišťujeme, že to tu docela žije, a tak se jdeme projít. A opravdu, na hlavní třídě je spousta lidí, stánků a otevřených hospod se zahrádkami. V každé hospodě pak živá hudba. A to je už deset hodin. U jednoho stánku kupujeme čeburekai, který okamžitě zkolujeme. Pokračujeme na pobřeží, kde se kocháme nádherným pozůstatkem západu slunce. Zima nás však brzy nutí jít zpět. V obchodáku kupujeme jídlo, nějaké pivo a zlevněné bonbony (zřejmě vánoční). Opět to stálo kolem 15 Lt. Jako problém se však ukazuje výjezd z města, který nám činí neskutečně velké potíže. R naviguje podle mapy jiného města!!! Nakonec se však i přes tuto zjevnou sabotáž z města vymotáváme. Bohužel špatným směrem, a tak se musíme dostat na správnou silnici. Jedeme po spojovací silnici, která by se spíš hodila pro závody Rallye. Naše rychlost je kolem 20 km/h, prašná silnice, výmoly. Naštěstí vše bez újmy přežíváme a jsme na správné silnici směr hranice.

Ještě se dohadujeme, zda vzít před hranicemi benzín nebo ne. Otázka je vyřešena za nás, přichází překvapivě rychle hraniční přechod. Hledáme pasy a dokumenty. Stejně rychle jako se u hranic ocitáme, jsme i odbaveni a vjíždíme do Lotyšska. Je už přes půlnoc, a tak

zastavujeme na odpočívadle a stavíme stany. Svítíme si na to světly z auta, což přilákává i něco, co vypadá jako sršáni. Stany však stavíme bez újmy a uleháme.

Den pátý – kemp v Jurmale, Riga

obžerství v LIDU – díl první

Budíček je v 9:30. Snídáme na odpočívadle, pak balíme a vyrážíme. Náš cíl je kemp v přímořské **Jurmale**. Cestou měníme peníze. Za 150 Litů dostáváme 27,90 Latů. Stavíme také u benzínky, kde se naplno projevila řidičská agresivita v L. Snad každého, kdo se v té době na pumpě vyskytoval, počastoval L řádnou dávkou šťavnatých (samozřejmě, že ne sprostých) nadávek. Benzín se nám však vzít podařilo. Stavíme ještě v Saldusu, kde měníme další peníze. Za 150 Euro dostáváme 31,71 Latů. Kurs je zhruba 1 Lv = 50 Kč. Do kempu v Jurmale přijíždíme kolem 13:00. Jedna noc stojí se všim všudy 8 Lv. Za tu cenu je to opravdu paráda. Součástí kempu dokonce jsou i jakési vodní atrakce. Na ty se však platí vstupné zvlášť. Rychle rozděláváme stany, vyvěšujeme vlajku, jíme a připravujeme se na cestu do Rigy. Všichni, až na R, který tradičně zdržuje, a tak mu ujíždíme před kemp.

Do **Rigy** jedeme po šestipruhovové silnici. S trochou problémů nacházíme místo k parkování a vyrážíme na prohlídku. Staré město je opravdu pěkné. F se pokouší vést podle Riga in Your Pocket a O doplňuje jeho strohé informace z průvodce. Na náměstí se začínají shlukovat lidi, a tak se přidáváme a čekáme, co se bude dít. K čekání kupujeme zmrzlinu. Nakonec se z toho vyklube dlouhý průvod účastníků závodů fregat, které se zrovna v Rize konají. Pokračujeme v prohlídce a občas se musíme prodírat davem lidí doprovázejících průvod. K infocentru dorážíme 5 minut po zavíračce. Nedá se nic dělat. Jíme, nebo spíš pijeme, jogurty, které F koupil za levný peníz v akci. Pak vyrážíme na tržnici, kde už nikdo není. Akorát spousta odpadků a nějaký děda, který nás pořád ohrožuje přístrojem na jejich úklid. Kupujeme tedy jídlo v supermarketu, který má ještě otevřeno a pak chceme jít do LIDO, což má být skvělá a levná restaurace.

V průvodci nacházíme na mapě ulici, ve které se má nacházet, a tak tam jdeme. Ocitáme se v jakési pochybné čtvrti, kde by člověk takovou restauraci rozhodně neočekával. A není se ani koho zeptat. Samá individua a někteří i se psy. Nakonec potkáváme důvěryhodný manželský pár s dítětem. S domluvou jsou trochu problémy, ale nakonec nás posílají správným směrem. Dostáváme se na výpadovku z města, která je lemována spoustou obchoďáků – něco na způsob Černého mostu v Praze. Pak se ještě o správnosti cesty ujistíme u jedné pumpy, kde jsou také problémy s domluvou. Říkají, tedy spíše píšou, že už je to jen 500 metrů. Konečně dorážíme. Cesta byla dlouhá a strastiplná, ale to, co vidíme, je opravdu úžasné a daleko to překonává naše očekávání. Dvoupatrová dřevěná luxusní stavba s větrným mlýnem. Několikera živá hudba a spousta atrakcí okolo, hlavně pro děti. Průvodce uvádí kapacitu až 1000 lidí!!! Vevnitř pak spousta jídla. A samoobslužný systém. Bereme tácy a jdeme na věc. Nevíme však, co dřív. Spousta druhů masa, přílohy, polévky, ovoce, zelenina, sladkosti, poháry... Nějakou dobu nám to trvá, ale nakonec mají přeci jen všichni na tácech plno a vyrážíme k pokladně. Pokladní je překvapivě zručná a bez zaváhání sází jednotlivé položky a než se stačíme vzpamatovat, je tu účet. Komplet za všechno činí 16,05 Ls.

Jdeme si sednout ven a pouštíme se do toho. Za ty útrapy to rozhodně stálo. Je to vynikající. S větším, či menším úsilím se nám nakonec daří všechno spořádat. Po jídle přichází obsluha a uklízí tácy. My se rozhodujeme, co dál. Je už dost pozdě a auto je na druhém konci města. Je vyslána rychlá spojka, kterou tvoří L a F a která vyráží pro auto. R, J a O zůstávají v LIDU. F jim nechává 4 Lаты, aby se nenudili. Cesta zpočátku vede velmi pochybnými ulicemi, a tak L a F jdou velice rychle (tak trochu strachovka). Pak se dostávají do centra a je to už lepší. K autu doráží asi po hodině. Za volant sedá L a hned se otáčí do

jednosměrky špatným směrem. Pak už to však jde dobře a co nevidět jsou v LIDU. Všichni společně pak vyrážíme do kempu, kde jsme kolem jedné raní.

Den šestý – Riga, přejezd do Estonska

první společné koupání v moři, psaní pohledů a další závada na autě

Vstáváme opravdu pozdě, v 10:30. Snídáme a pak se jdeme koupat na nedalekou pláž. Tentokrát jdou do moře všichni. Na to, že je to Baltské moře, je voda celkem teplá. Pak se vracíme do kempu, dáváme sprchu, malý žírek, pivo a balíme. Vyrážíme na druhou návštěvu Rigy. Místo k parkování vybíráme jiné. Blízko tržnice, kterou chceme tentokrát navštívit za plného provozu. To se nám daří a kromě výměny peněz tu kupujeme hroznové víno, skvělé koláčky a k pití točený kvas. F tu také obdivuje levné hrnce. Po prohlídce tržnice jdeme do infocentra, kde konečně kupujeme nějaké pořádné pohledy. Pak se rozdělujeme. R a L si jdou prohlédnout lodě do přístavu a F, J a O do internetové kavárny. Sraz je určen na místě, které nelze minout – pomník uprostřed hlavního parku, a tak se za hodinu a půl opět šťastně shledáváme. Píšeme, čteme a podepisujeme si navzájem pohledy, které pak házíme do nedaleké schránky. Všechny posléze došly, a to překvapivě rychle. Pak ještě chvíli procházíme Rigou a vracíme se do auta. Vyrážíme na hranice s Estonskem. V Rize se trochu motáme, nevíme, jestli jsme na správné výpadovce. Opět žádné ukazatele, máme však možnost shlédnout i odvrácenou stranu města – panelová sídliště v omšelém stavu. Situaci také komplikují opravy silnic a uzavírky.

Nakonec však přeci jen nacházíme správnou cestu. Stavíme ještě u jedné pumpy, kde vyndáváme vařič a vaříme těstoviny se svíčkovou. Pak už přijíždíme na hranici. Jsme tu opět sami, takže očekáváme rychlé odbavení. Jenže situace není tak jednoduchá. Mladý celník je nějaký moc pečlivý, a tak chce zkontrolovat číslo karosérie. Není spokojený a tak R musí kapesníkem číslo očistit. Pak chce ještě otevřít kufr. Provokatér. Kdo to tam má pořád narovnávat!!! Bere si pasy a odchází je kontrolovat. Po chvíli je vrací a my můžeme odjet. Jenže - R otáčí klíčkem a motor nic. Ani neškytnul. Zkouší to znovu a zase nic. Napadá nás, že třeba při kontrole čísla někdo zavadil o nějaký kontakt. Zkoušíme všechno možné i nemožné a pořád nic. Celníci si nás vůbec nevšímají. Asi po hodině a půl najednou motor naskakuje a my celí šťastní odjíždíme. Nacházíme odpočívadlo, stavíme stany a uléháme.

Den sedmý – Parnu

další závada na autě, další společné koupání a další pokuta

Vstáváme v 9:45. Při snídani nás trochu otravují mravenci, ale je to snesitelné. Jedeme do **Parnu**, třetího největšího estonského města. Parkujeme téměř v centru u obchodního domu. Nejdříve ze všeho měníme peníze. Za 100 Euro dostáváme téměř 1 600 Kronen. Konečně nějaké peníze!!! Pak procházíme centrum, které je velmi hezké. Po návštěvě infocentra se jdeme podívat na místní pláž, kde téměř nikdo není. Smáčíme si nohy ve vodě, R a F zkouší i místní netradiční houpačku. Pak už se vracíme k autu a chceme vyrazit na ostrov Saaremaa. Jenže auto znovu nestartuje – stejný problém jako včera. Opět zkoušíme všechno možné, ale nic nepomáhá. R a F tak jdou koupit estonskou telefonní kartu a volají střídavě asistenční službu a známého R, od kterého máme auto pronajaté. Výsledkem je akorát spousta provolaných peněz a přerušovaná spojení.

Asi po hodině se rozhodují telefonování zanechat, a chtějí najít servis škodovky. Na pumpě je posílají celkem daleko, ale dá se to zvládnout. Když tam doráží, nachází akorát nějakou cedulku v estonštině. Hledají tak další servis. Mezi tím R provolává další spoustu peněz, když mu volají střídavě asistenční služba a známý. Ty hovory stojí akorát peníze a žádný užitek z nich není. Asistenční služba to chce řešit se zahraničním partnerem přes

Dánsko, a jediné co nám jsou schopni zajistit, je odtah!!! V dalším servisu jsou R a F konečně odkázáni na správnou adresu. Doráží tam asi v 15:30. Maník vyslechne jejich lámanou angličtinu a řekne jim, ať si sednou. Je to opravdu značkový servis škodovky. Nachází na stole dokonce knížku o její historii, která je česky!!! Po hodině čekání přichází jiný maník, který umí jenom rusky a všichni společně odjíždí k našemu autu. To se asi 10 minut po odchodu R a F podařilo L nastartovat, takže opět funguje. Přesto však odjíždíme s autem do servisu na kontrolu. Přijíždíme tam těsně před oficiální zavírací dobou, a tak se dohadujeme, co budeme dělat, když si tam auto nechají přes noc – hlavně R vidí všechno hned černě. Mechanik, který nás dostal na starosti, sice neumí anglicky, a tak se domlouváme anglicko-česko-rusky a rukama, ale ukazuje se jako odborník. Během hodiny je všechno vyřízené – problém se startérem. O a F mezi tím stíhají i nakoupit. Pokus o úplatek Zlatými oplatkami Opavia nevychází a celková cena za opravu je 200 Kr. Je to úplně pohodová cena, zvlášť když jsme jenom za zbytečné telefonování utratili daleko víc.

Auto je opět plně funkční, ale jelikož už je pozdě a ztratili jsme dost času, rozhodujeme se, že vynecháme Saaremu. Místo toho jdeme ještě v Parnu vyzkoušet jednu místní pláž. Tentokrát vybaveni plavkami, jídlem a pivem. Voda je velmi příjemná, jídlo a pivo samozřejmě taky. Piknik na pláži je prostě paráda. Po návratu k autu zjišťujeme, že stojíme v zóně zákazů stání. Za stěračem totiž máme papírek s nějakým estonským nápisem, ze kterého vyplývá, že máme zaplatit 480 Kr jako pokutu. Jelikož však rozumíme pouze číslici, měně a paragrafu a ani tu pokutu platit nehodláme, vyrážíme z města ven směrem hlavní město Tallin. Nacházíme i perfektní místo ke spaní. Je to celkem rozlehlá louka, kde je i ohniště. A tak R a F jdou nasbírat nějaké dřevo a večer trávíme u ohně. Společnost nám dělá Vana Tallin, což je místní likér, který O a F koupili v obchodě. Je to něco na způsob vaječného koňaku. Opravdu dobrý.

Den osmý – Tallin, národní park Laahema

ztrácíme R, ale jen na chvíli

Vstáváme v 9:00. F se řízl při přípravě snídaně, a tak ho J musí ošetřovat – není to však nic vážného. Jedeme do **Tallinu**. Tam stavíme u jedné pumpy, kvůli dobrání benzínu, který tentokrát bereme z automatu – strkají se do něj peníze a pak se automaticky natankuje. Jsme z toho celý vyjevení, všichni se jdou podívat. Po tomto zážitku nacházíme místo k parkování a vyrážíme na prohlídku. Je zde pěkná katedrála v ruském stylu a zachovalé hradby. Jinak nám Tallin připomíná Prahu v menším měřítku. Radniční náměstí je hotový Staromák – spousta lidí a zaplněných předražených hospod se zahrádkami. V pekárně kupujeme pečivo, které chceme sníst u infocentra, sedáme si na lavičky hned u něj a čekáme na tradičně opožděného R. Ten však nepřichází, a tak kolujeme bez něj. Necháváme mu zbytky, které házíme do jednoho pytlíku. Pak jdeme do infocentra, kde bereme mapu a přečkáváme dešťovou přeháňku. R se však stále neobjevuje. Nevíme co s tím.

F vyráží několikrát na průzkum blízkého okolí, při kterém objevuje i obchod s českým sklem. R však nenachází. Zkoušíme se zamyslet, jak by se R choval v této situaci. Bezvýsledně. Po asi hodině vyrážíme na další prohlídku města bez něj – mimo jiné procházíme kolem hospody s pivem Krušovice. Asi za 15 minut spatří O nějakou postavu a rozebíhá se za ní. A skutečně – je to R. Snaží se nám vysvětlit logičnost svého nelogického chování; nikdo mu samozřejmě nerozumí. Pro změnu při své prohlídce našel hospodu u Švejka. Pokračujeme v prohlídce a jdeme na místní tržiště. Jedna část je bleší trh, kde lze koupit opravdu cokoli. V jídelní sekci pak opět kupujeme nějaké pečivo a kolujeme. Dokončíme prohlídku a vracíme se k autu.

Jedeme do Palmse, což je centrum národního parku **Laahema**. Bereme zde nějaké materiály a kupujeme mapu za 40 Kr. Venku celkem prší, a tak nám paní nabízí shlédnutí asi

dvacetiminutového filmu o tomto národním parku. Jdeme do promítacího sálu pro zhruba 150 lidí, kde jsme úplně sami – paráda. Film je pěkný; škoda, že angličtině moc nerozumíme. Pak už jedeme dál. Nejdříve do Vosu, kde kupujeme jídlo, a pak do Kasmu, odkud má vést i jedna z tras, kterou chceme absolvovat. Velmi solidně však leje, a tak někteří začínají vyměkávat. Než se však dohodneme co a jak, pršet přestává. Nacházíme i místo na stanování asi 300 m od auta – kvalitka. Vyrážíme na okruh, který vede po mořském pobřeží, kde vidíme spoustu bludných balvanů.

V okolí stezky nalézáme spoustu borůvek, které samozřejmě nejvíce lákají L, který především od O posléze zjišťuje, že asi ne všechno, co zkonsumoval, jsou tyto lahodné plody. Dostává strach z otravy, a tak ze zdravotnice J tahá rozumy o první pomoci při otravě. Z neznámého důvodu také vzniká vášnivá debata o poslanecké imunitě, během níž dorážíme k jakési bývalé vojenské stavbě. Vylézáme nahoru a kocháme se výhledem. Pokračujeme a za chvíli se odpojujeme od pobřeží a nabíráme směr k autu. Cestou nás ještě míjí jedna babka na kole, která když jede kolem, tak na nás zakřičí „Dobry večer, Praga“, což odměňujeme radostným halasem. Po návratu k autu bereme věci a vyrážíme na tábořiště. Rozděláváme stany, vaříme jídlo a kolujeme pivo.

Den devátý – Laahema, Narva, Tartu

velmi blízko Rusku, fotka s Leninem a večere v gruzínské restauraci

Vstáváme v 8:30. V noci opět přšelo. Odjíždíme do vesničky Altja, odkud vede asi kilometrový okruh. Naposledy vidíme moře. Pak kousek popojíždíme a vydáváme se na okruh další, tentokrát pětakilometrový. Vede převážně velmi hustým, zachovalým a netknutým lesem, místy trochu připomíná Šumavu. Cesta je zpestřována zajímavými informačními tabulemi o zdejší flóře a fauně. Nápisů jsou v estonštině a angličtině. R se je snaží překládat, připomíná nám to primitivní překladačské stroje s poruchou paměti. R také označkovává jeden strom, který už dříve označoval zdejší medvěd. Tento okruh nás zaujal nejvíce. Po něm opouštíme Laahemu a míříme na ruské hranice do města **Narva**.

Narva je nejvýchodnější bod našeho putování, zdejší obyvatelstvo tvoří z 95 % Rusové. Parkujeme kousek od kostela, který zrovna prochází rekonstrukcí, i přesto se dovnitř dostáváme. Poté se pokoušíme najít infocentrum. Procházka ulicemi v nás vyvolává takový stísněný pocit – už to tu opravdu hodně připomíná Rusko. Žádné pěkně upravené centrum s pěší zónou, žádné pěkné baráky. Infocentrum nacházíme, ale je velmi slabé. Ani nám nedokáže poradit žádnou slušnou hospodu. Jdeme tedy na prohlídku místního hradu/pevnosti. Na nádvoří objevujeme sochu Lenina, která sem byla odkudsi přivezena. Neodoláváme a pořizujeme společné hromadné foto. Z hradeb pak vidíme ruské město Ivangorod, hraniční přechod a ruskou pevnost, vše na druhé straně řeky – velmi zvláštní pocit. Rusko tu na nás opravdu dýchá odevšad a je doslova na dosah ruky. Ještě se trochu procházíme po hradbách a rychle pryč.

Vyrážíme do Tartu, druhého největšího estonského města. Cestou stavíme u **Čudského jezera**, které je páté největší v Evropě. V **Tartu** nám pak dělá potíže najít centrum. Není zde ani jeden ukazatel. F se dokonce v zoufalství snaží zeptat jakéhosi přioopilého staříka na autobusové zastávce – samozřejmě bezvýsledně. Nakonec však centrum nacházíme a vzhledem k pokročilé hodině bez problémů parkujeme. Procházka po městě má jediný cíl - nalezení hospody, kde bychom mohli rozumně utratit zbylé estonské peníze. Hledání je dlouho neúspěšné, a tak z města postupně zhlédneme téměř vše podstatné. Končíme nakonec v jedné gruzínské restauraci. Trochu z toho máme obavy, ale vše je v nejlepším pořádku. Normální hospoda s věčně usměvavými servírkami oblečenými do gruzínských obleků. Jídlo je dobré a tentokrát ani nekolujeme. Líbí se nám tu a na to, že je to

v centru, jsou ceny přijatelné. Celková útrata byla 354 Kr. Počítáme, kolik nám přesně ještě zbylo peněz, a vyrážíme na hranice.

Musíme ještě vzít benzín – L řídí, F vybírá čerpací stanice. F se zdají být benzinky blízko Tartu drahé, a tak velí pokračovat dále. Žádná další benzínka se ale už neobjevuje. Situace pomalu začíná být dramatická. Ručička ukazuje, že už jsme téměř na dně a stále nic. L jede, jak nejušporněji může – zůstat uprostřed noci bez benzínu na cestě na hranice by nebylo nic příjemného. Objevuje se značka benzinky, ale ta je bohužel už zavřená. Naštěstí nám nějaký maník radí, kam máme jet. Je to asi 15 km zpět do vesnice, kolem které jsme projeli po obchvatu. Na to nám benzín naštěstí ještě stačí. Nebezpečí je zažehnáno; opravdu na poslední chvíli. Bereme benzín a poslední drobáky utrácíme v jakési večerce, před kterou je zrovna shromáždění místní omladiny. Dělalí pěkný randál, a tak ani neuskutečňujeme provolání zbytků na telefonní kartě. Na hranicích je to tentokrát malinko zmatené, ale bez problémů projíždíme. Místo ke spaní nacházíme po delším hledání celkem luxusní v lese. Uléháme až něco kolem druhé ranní.

Den desátý – národní park Gauja, Riga

obžerství v LIDU – díl druhý

Vstáváme v 9:30. V noci opět přšelo. Snídáme, balíme a odjíždíme do národního parku **Gauja**. Má to být největší národní park v Lotyšsku. Cestu nám zpestřují dešťové přeháňky, místy opravdu velmi silné. Do centra parku, **Cesisu**, dorážíme právě ve chvíli, kdy pořádně leje. Vybíháme postupně z auta a dáváme si sraz v infocentru. To je poněkud slabší než v Laahemě. Mapu tentokrát nekupujeme. S většími potížemi určujeme jeden okruh, který chceme projít. Začíná a končí v **Siguldě**, což je druhé centrum parku. Procházíme si Cesis a vyrážíme do Siguldě. Tam nám dělá neskutečné potíže nalezení centra města. I přes to, že je to vlastně jen větší vesnice. Po konzultaci s jednou náhodně kolemjdoucí slečnou se to však daří a nacházíme nejen centrum, ale i infocentrum. Zde zkoumáme trasu, kterou chceme projít. Prý není značená, ale mapu nepotřebujeme. Zvláštní, ale je to pravda. Nijak zvlášť nás to však nezaujímá. Pěkný zámek v Siguldě a jedna jeskyně. Pak je tu ještě pár pěkných hradů, které jsme neviděli. Trochu slabé na národní park. No ale nenecháváme se tím rozhodit, protože nás čeká báječný večer v LIDU, a tak odjíždíme do **Rigy**.

Na okraji Rigy se zastavujeme v jednom opravdovém megamarketu pro jídlo. Kam se hrabe Makro. Rigou projíždíme tentokrát téměř bez zaváhání. Potíže máme pouze se zaparkováním. I to však hbitě řešíme odstavením auta na blízké benzince a vcházíme celí nažhavení do LIDA. Tentokrát se už chováme skoro jako profesionálové a za chvíli jsou naše tácy plné jídla. Útrata je o 2 Ls vyšší než minule, ale to nám nevádí, protože to stejně musíme utratit. Jídlo si vychutnáváme a sníst vše nám dává velkou práci. Po chvíli oddechu se přesouváme dovnitř a kupujeme pět ovocných koktejlů. Ty pak pijeme kolovacím systémem. Místní ostraha na nás chvíli nevěřícně kouká. Pak si ještě dáváme zákusky. Opět kolovacím systémem. Celková útrata činí 23 Ls. Průměrný strážník snědl či vypil: polévku, zapečené brambory se smetanou a se sýrem, velký kus masa, zeleninový salát tvořený mrkví, zelím, hráškem, cibulí, řepou, ředkvičkou, ovocnou mísu (hruška, meloun, pomeranč, ananas, grep), džus, pět druhů koktailu (banánový, mrkvový, jahodový a dva neidentifikované) a nakonec pět druhů zákusků. Zkrátka obžerství se všim všudy a jak má být. Pryč se nám sice nechce, ale musíme jít.

Za poslední peníze bereme benzín a opět míříme na hranice. Zde R velmi úspěšně flirtuje s příslušnicemi pohraniční policie. Dělá opravdu slušnou scénu – ačkoli pasy nám ke kontrole odebral policista, vrací nám je pohledná policistka, která rozvíjí hovor s R, který sedí za volantem. Kouzelná je jeho věta: „We came from Latvia, Lotyšia a Estonia...“ Všichni,

včetně dvou policistek a jednoho policisty, se dobře baví. Poslední místo ke spaní nacházíme poněkud méně luxusní na poli.

Den jedenáctý – Vrch křížů, Šiauliai, skanzen Rumšiškės *neustálé hledání dokladů*

V noci kupodivu nepršelo, a tak zcela výjimečně balíme suché stany. R při cestě na záchod objevuje litevskou zelenou kartu na lesní cestě. Zcela logicky se tak nastoluje otázka, kde jsou ostatní doklady k autu. Nemůžeme je najít. F, který je měl naposledy v ruce, si nemůže vzpomenout, kam je dal. Jsme z toho celkem nervózní. Hlavně R. Nakonec doklady nachází L pod sedačkami v autě. Během dne je pak ještě několikrát hledáme, zvláště když je pořád někdo někam dává a uklízí, aby se neztratily. K snídani kromě tradičního sýru a salámu zkusíme ještě nějakou divnou sladkost připomínající něco mezi krémem a marmeládou, kterou jsme koupili včera v Rize. Chutná to zvláště, ale dobře. Poslední snídaně je povedená. Odjíždíme na **Vrch křížů**, což jsou dva asi deset metrů vysoké umělé kopce, na kterých se nachází neuvěřitelné množství křížů – údajně až desítky tisíc. Docela nás to dostává. Chvilí se procházíme, fotíme a vyrážíme do nedalekého **Šiauliai**.

V Šiauliai naše kroky vedou nejdříve do místního kostela. Právě probíhá mše, neboť je neděle. Chceme nahlédnout dovnitř, ale je zde problém, protože L s sebou táhne igeliták plný odpadků a jako na potvoru není nikde žádný koš. Nakonec to řeší tak, že ho odkládá na zídku před kostelem. Místní santusák se tváří, jako kdyby mu ten pytlík skoro záviděl. Po opuštění kostela se definitivně odpadků zbavujeme v nedalekém koši v parku a pokračujeme v prohlídce. Procházíme hlavní ulici a pěší zónu. Nic zázračného. Vracíme se k autu a jedeme do skanzenu v **Rumšiškės** kousek od Kaunasu. Cestou naposledy bereme vodu na benzínce. Skanzen nacházíme bez problémů. Za parkoviště platíme 3 Lt a za vstup 15 Lt dohromady. Skanzen je celkem zajímavý. Jsou tu asi čtyři vesničky zachované tak, jak žili obyvatelé v minulosti. Téměř všechny chalupy jsou přístupné. Koukáme se zdejšími obyvateli skoro i na záchod. Je to zajímavé a trávíme zde celkem dlouhou dobu. Řeč se tentokrát točí nejvíce kolem reformy zdravotnictví a privatizace. Od jedné babičky také dostáváme na občerstvení kyselá jablka. Pak už se přeci jen vracíme k autu.

Na dálnici stavíme u prvního motorestu na poslední pořádné jídlo. Motorest vypadá slušně, bohužel nemají jídelní lístek v angličtině. Chvilí nám trvá, než se vzájemně pochopíme, ale nakonec si přeci jen úspěšně objednáme. R, L a J vepřové, O a F kuře. Jídlo je velmi dobré a porce slušná. Útrata činí 83 Lt. Pak se ještě stavujeme v Marjampoli, naposledy v Pobaltí kupujeme jídlo a bereme benzín a hurá na hranice. Na hranicích však narážíme na dlouhou nehýbající se frontu. Nelze zjistit, co se děje. Závora je spuštěná na litevské straně a dál není nic vidět. Celník anglicky neumí. Objevujeme auto s českou značkou. Řidič říká, že už je tu asi hodinu a půl a popojel o 30 metrů. Povzbudivé. Fronta před námi je minimálně 150 metrů. Rozhodujeme se, zda nebude lepší jet na druhý, asi 50 km vzdálený přechod. V tom se fronta začíná hýbat. Popojíždíme skoro o polovinu. Pak zase nic.

Den dvanáctý – návrat domů *zamáčkne se slzu*

Konečně se dostáváme za litevskou závoru. Na polské straně je však ten pravý zádrhel. Spousta aut a zmatení policisté a celníci, kteří se snaží mít v odbavování systém. Pokouší se o jakési hromadné odbavování více aut najednou. Výsledkem je, že nám dvakrát kontrolují pasy a ani jednou kufr. U jiných je to zase naopak. Pak se nás ještě jeden zmateně ptá na nějaké peníze. Říkáme mu, že jich máme dost. Evidentně si navzájem nerozumíme, a

tak jde naštěstí dál. Po čtyřech hodinách konečně definitivně opouštíme litevsko-polskou hranici a vydáváme se napříč Polskem.

Ještě chvíli řídí R, pak se ujímá řízení F. S předpisy si moc hlavu neláme, vždyť je hluboká noc. Problémy občas dělá velmi hustá mlha. Kolem šesté ráno se dostáváme před Varšavu a řízení se ujímá L. Kvůli zdržení na hranicích je už bohužel v ulicích provoz. S drobnými problémy to však zvládáme a jedeme dál. V rádiu občas slyšíme polské silniční zpravodajství, ve kterém rozeznáváme hlášení, že hraniční přechod, přes který jsme v noci přejeli, je prý už neprůjezdný. My se místo toho dostáváme do kolony, která se táhne celkem dlouho. Dochází nám nervy, a tak zkoušíme sjet z dálnice. Pokus končí neúspěšně a po dvaceti minutách bloudění se vracíme zpět na dálnici. Málem zapomínáme O zastavit na vykonání potřeby, za což je především F drsně pokárán. Kolona je už ale naštěstí řidší a provoz plynulejší. Před hranicemi ještě bereme benzín a utrácíme poslední zloťáky.

Fronta na hranicích vypadá dlouhá, naštěstí však jde odbavení rychle. Na otázku, zda máme něco k proclení odpovídá R, že už jsme všechno vypili. U první pumpy kupujeme dálniční známku – tentokrát nechceme vědomě riskovat. Těsně po výjezdu z Českého Těšína málem došlo k zajímavé dopravní nehodě – střetu osobního automobilu se sporákem – když místní socky vezoucí šrot do sběrný špatně upevnily svůj náklad na káru. V Olomouci se ujímá řízení opět F. Je něco před druhou hodinou odpolední. F chce stihnout vlak v 16:00 z Prahy a podle toho také jede. Cestou potkáváme dvě policejní hlídky měřící rychlost - naštěstí v protisměru. Nakonec jsme v Praze na Smícháči asi v 15:45. Vlak by se dal stihnout, ale nehrotíme situaci. Společně se fotíme. Rozebíráme naše zavazadla a odcházíme do svých domovů...

Trasa cesty:

Praha – Brno – Český Těšín – Varšava – Suwalki – Marjampole – Trakai – Vilnius – Trakai – Kaunas – Klaipeda – Nida – Klaipeda – Palanga – Liepaja – Saldus – Jurmala – Riga – Jurmala – Riga – Parnu – Tallin – Palmse – Virtsu – Altja – Narva – Mustvee – Tartu – Valga – Cėsis – Sigulda – Riga – Šiauliai – Rumšiškės – Kaunas – Marjampole – Suwalki – Varšava – Český Těšín – Brno – Praha

A trocha přibližné statistiky na závěr...

Výletu se zúčastnilo pět účastníků. Celkem nás dovolená přišla přibližně na 21 500 Kč (hlavně díky výhodnému kurzu Eura od L). Na jednoho to tak vychází 4 300 Kč. Z toho činilo 5 500 Kč za protekční půjčení Felicie a 7 200 Kč za benzín. Najeli jsme kolem 4 850 km. Průměrná spotřeba byla něco přes 6,5 l na 100 km.

Obecné postřehy a poznámky na různá témata

aneb

co nás zaujalo

Peníze

Počítání peněz nám většinou nedělalo žádný problém, jelikož kurzy byly lehce přepočítatelné. 1 lit = 10 Kč, 1 lat = 50 Kč a 1 krone = 2 Kč. Zajímavé bylo spíše to, že když měl člověk v Lotyšsku v ruce pár drobných mincí, které vypadaly skoro jako naše padesátníky, tak to ve skutečnosti mohlo být i několik set korun. Mince je i pět latů, což je 250 Kč. Zatímco v Estonsku člověk s mincemi do styku prakticky nepřišel, protože i dvojkoruna byla papírová. Zaujala nás též jejich papírová pětadvacetikoruna.

Dopravní značení a ukazatele

Dopravní značení se od našeho trochu liší a chvíli nám trvalo, než jsme si na něj zvykli. Zejména značení odboček. Většinou jeden nenápadný ukazatel na zprvu nenápadnou silnici a to je vše. Žádný luxus jako u nás. Vyžadovalo to opravdu hodně pozornosti a občas i hodně nebezpečného manévrování (otáčení v zatáčkách a v noci, prudké přejíždění z pruhu do pruhu...). Zás tak strašné to ale nebylo, dá se na to zvyknout.

Dopravní policie

Naučila nás respektovat dopravní předpisy velmi rychle. Pokuta po pouhých 40 kilometrech v Litvě, to člověku mnohé naznačí. Pak jsme každý den viděli nejméně jednu nebo dvě hlídky jak měří rychlost. V Lotyšsku a Estonsku už to tak žhavé nebylo, ale kontroly jsme také potkávali. Naštěstí bez újmy. Něco takového by se určitě mělo zavést i u nás...

Jídlo v supermarketech

Chleba mají jiný než u nás. Skoro žádné bochníky, zato nepřeborná spousta druhů baleného krájeného, připomínajícího spíš večku na chlebičky, a to jak bílého, tak černého. Bílý byl trochu sladký a moc nám chutnal, ale člověk se z něj moc nenajedl. Margarínů měli také dost druhů a byly zase spíš slané; rovněž nám chutnaly. Co však neměli vůbec, nebo jen velmi málo a drahé byly klasické tavené sýry. Prvních pár dní jsme je nemohli najít vůbec. Ale krabička, která u nás stojí 20 Kč, by vyšla po přepočtu tak na 50 Kč. Paštiky byly úplně to samé. Takže jsme záhy ustanovili osvědčenou kombinaci margarínu, tvrdého sýra a salámu.

Jednou jsme zkusili i experiment s jakousi ruskou konzervou. Říkali jsme tomu překvapení, protože jsme z těch nápisů nedokázali rozluštit, co je uvnitř. Nedopadlo to však dobře a půlku jsme jí museli vyhodit.

Dále jsme v Estonsku objevili i skvělé ovocné pití na bázi jogurtu, prodávané v litrové krabici. Celkem drahé, ale velmi dobré – hlavně jako alternativa pro L místo piva.

Pivo

Plechovky a lahve vyšly kolem 15 Kč. Lepší byly obecně ležáky a silnější piva. Jednou jsme dokonce koupili pivo s obsahem alkoholu 8 procent. Ostatní piva byla takový slabší průměr. V hospodě stálo pivo vždy kolem 40 Kč a dalo se pít.

Silnice

Všichni nás před zdejšími silnicemi důsledně varovali, a tak jsme z nich měli velké obavy. Avšak pokud člověk nesjížděl z hlavních tahů, tak bylo vše v pohodě. Až na tu jednu bloudivou rallye bylo vše v pohodě. Výstavba mnoha silnic je sponzorována EU.

Hranice

Z přechodu hranic jsme měli snad ještě větší strach než ze silnic. Naštěstí ani zde se obavy nepotvrdily. Možná to bylo tím, že jsme přecházeli hranice výhradně v noci. Procedura byla vždy hotová během 10 minut. Sebrali nám pasy, zkontrolovali je, zeptali se, kam jedeme. Občas chtěli otevřít kufr a dvakrát kontrolovali číslo karosérie. Toť vše. Kdyby nebylo problémů na litevsko-polských hranicích, tak by to byla naprosto pohodová záležitost.

Proměnlivé počasí

Počasí bylo opravdu velice proměnlivé. Jasná obloha se během půl hodiny změnila v solidní liják a naopak. A tak to bylo neustále a několikrát denně, na což byli místní již očividně zvyklí, a tak ani nevytahovali deštníky, protože to nemělo cenu – člověk stejně vždycky za chvíli uschnul. Za chvíli jsme si zvykli i my.

Obchod s lidmi

Začalo to na písečných dunách na Kurské Kose. Tehdy F řekl, že by prodal svojí sestru J nějakému šejkovi za šest velbloudů. R se okamžitě zeptal L, za kolik by on prodal jeho. L řekl, že za čtyři slony. Postupem času však L po neustálých problémech s R tuto cenu snižoval a nakonec byl čtyři slony ochotný i nabídnout, jen když už ho někdo toho R zbaví.

Svatby

Nevíme, čím to je, možná je srpen měsíc svateb v Pobaltí, ale neminul den, abychom nespatriili alespoň jednu nebo dvě svatby. Možná jsme potkali i víc svateb než dopravních policistů...

Časový posun

Tak to nás opravdu zaskočilo. V různých průvodcích jsme našli různé informace, ale nikde nebylo psáno, že je čas o hodinu posunutý stejně ve všech třech státech. To jsme zjistili až ve Vilnius, když nám přišlo divné, že by v obchodě s hodinami šly všechny hodiny o hodinu napřed.

Obecně o městech

Téměř všechna města, která jsme navštívili, se nám líbila. Pěkné centrum, většinou s pěší zónou, pěkné domy, zajímavá architektura. Mimo centrum už to tak slavné není. Hodně paneláků a většinou velmi neupravených a mnohem horších než u nás. Na některá města, kterými jsme jenom projížděli, byl opravdu děsivý pohled. MHD jsme nezkoušeli, ale vypadalo to, že normálně funguje. Trolejbusy a tramvaje jsou většinou české a staré. Autobusy většinou české nejsou. Zato vypadaly ještě mnohem starší.

Z hlavních měst nás suverénně nejvíce zaujala Riga, která už připomínala opravdové City. A hlavně měla LIDO!!! V Litvě to spíš vyhrál Kaunas a v Estonsku Parnu, ve kterých jsme měli možnost strávit skoro celý den.

Vyplodil F a cenzuroval L